ТҮПНҰСҚА

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

СИМУЛЯЦИЯЛЫҚ САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пәннің/модульдің атауы: «Фармакология, фармакотерапия»
Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргер»

Курс:3
Семестр: 5
Қорытынды бақылау: емтихан
Барлық сағаттардың/кредиттердің жалпы сағат саны KZ: 96/4

Шымкент, 2025

«Фармакология, фармакотерапия» пәні бойынша симуляциялық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар құрастырған оқытушы:

Турсубекова Б.И.
Оңғарбек Қ.Е.

09130100 – «Мейіргер ісі» мамандығы оқу жұмыс жоспары негізінде құрастырылды.

Кафедра отырысында қаралды және ұсынылды.
Хаттама № 1 «22» 08 2025 ж.
«Фармацевтикалық пәндер» кафедрасының меңгерушісі Ботабаева Р.Е.

«Фармацевтикалық пәндер» ПЦК мәжілісінде қарастырылды.
Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.
ПЦК төрайымы Ботабаева Р.Е.

Әдістемелік кеңестің отырысында қаралды.
Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.
Әдістемелік кеңестің төрайымы Мамбеталиева Г.О.

5.1. Тақырып №1. Жалпы рецептура. Рецепт. Қатты дәрілік түрлер. Жұмсақ дәрілік түрлер. Сұйық дәрілік түрлер. Егуге арналған дәрілік түрлер. Жалпы фармакология. Дәрілік заттардың фармакокинетикасы, фармакодинамикасы. Фармакотерапия пәні. Дәрілік терапияның түрлері. Дәрілік заттардың мөлшері. Дәріге әсер ететін факторлар. Дәрілерді қайта қабылдағанда болатын әсерлер. Дәрілерді қиыстырып қабылдағанда болатын әсерлер. Дәрілік заттардың негізгі және жанама әсерлері, аллергиялық реакциялар, уытты әсерлер.

5.2. Сабақтың мақсаты. Білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру:

- фармакология пәні және оның мақсаттарына;
- фармакологияның қысқаша тарихына;
- медициналық рецепттердің жазылу негіздеріне;
- рецептте латын тіліндегі сөздер мен мағыналардың жазылуының негізгі грамматикалық ережелеріне;
- қатты, жұмсақ дәрілік түрлерге рецепт жазылуының негізгі ерекшеліктеріне;
- рецептте жиі кездесетін сөздер мен мағыналарды қатесіз қысқарту ережелеріне.

Студенттерді фармакология пәнімен, фармакологияның қысқаша тарихымен, рецепт құрылымы мен рецептуралық бланкілердің формаларын оқып үйрену; дәрілік түрлер, оларды сақтау, рецептілер жазып беруді үйрену.

5.3. Оқыту міндеттері.

- Рецепт және рецепт жазбасын құрастырудың негізгі қағидаларымен таныстыру;
- Дәрілік құралдардың ағзаға тигізетін фармакологиялық әсері негізделген жалпы заңдылықтарды студенттерге үйрету.
- Рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету;
- Дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары.

1. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
1. Дәрілік зат, дәрілік түрлер, препараттар туралы түсінік.
2. Рецепт, оның құрылымы, рецептуралық бланкілердің түрлері.
3. Рецептердің жазылу ережелері.
4. Рецептурада берілетін қысқартулар
5. Улы, күшті әсерлі, наркотикалық дәрілердің жіберу нормалары.
6. Жазылым түрлері: ампулада, құтыларда. Бір реттік дозаны есептеу.
7. Әртүрлі дәрілік түрлер. Жазылым түрлері.
8. Дәрілік зат, дәрілік түрлер, препараттар туралы түсінік.
9. Қатты дәрілік түрлер туралы түсінік, жіктелуі.
10. Жұмсақ дәрілік түрлер туралы түсінік, жіктелуі.
11. Сұйық дәрілік түрлер туралы түсінік, жіктелуі.
12. Шаншуға арналған дәрілік түрлер. Қойылатын талаптар.
13. Жазылым түрлері: ампулада, құтыларда. Бір реттік дозаны есептеу.
14. Әртүрлі дәрілік түрлер. Көз пленкалары, аэрозольдер. Жазылым түрлері.
15. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
16. Дәрілік құралдардың фармакодинамикасы.
17. Дозаның түрлері: босағалық, орташа, жоғары терапевтикалық, бір реттік, соққы, тәуліктік курстық, уытты, өлім дозасы. Орташа терапевтикалық доза, терапевтикалық индекс, терапевтикалық әсердің кеңдігі.

18. Кумуляция, сенсибилизация, үйренгіштік, тахифилаксия, дәрілік тәуелділік.
19. Дәрілік құралдардың өзара әсерлесуі. Синергизм, потенцирлену, аддитивтілік. Антагонизм, антидотизм.
20. Дәрілік заттардың ағзаның қасиетімен, жасынан, жынысынан, генетикалық факторлардан тәуелділігі.
21. Дәрілердің фармакологиялық әсеріне биоритмдердің тигізетін ықпалы. Хронофармакология, анықтамасы.
22. Дәрілердің жағымсыз әсерлері: аллергиялық емес жанама әсерлер; препараттың дозасының артып кетуімен байланысты уытты әсерлер; аллергиялық типтегі әсерлер; ағзаның сезімталдылығының төмендеуімен пайда болатын әсерлер; таңдамалы және уытты әсерлердің пайда болуы (эмбриотоксикалық; теротогендік; фетотоксикалық; мутагендік; канцерогендік әсерлер); генетикалық факторлар (идиосинкразия және т.б.)
23. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
24. Дәрілік құралдардың фармакокинетикасы.
25. Дәрілерді ағзаға енгізудің жолдары.
26. Дәрілердің сіңірілуі: механизмі, сіңірілуге әсер ететін факторлары.
27. Дәрілік заттардың биотрансформациясы
28. Заттардың ағзада таралуы. Биологиялық кедергілер.
29. Биосіңімділік және биоэквиваленттілік.
30. Шығарылу жолдары.

Қатты дәрілік түрлер

Рецепт түрінде жазу және улы заттардың дозасын тексеру:

1. Оймақгүл жапырақтарының ұнтақтары 0,2 12 дозада бер. 1 ұнтақтан күніне 3 рет.
2. Атропин сульфатының 0,0015 папаверин гидрохлоридінен фенобарбиталдан тепе-тең 0,2. Ұнтақ болғанға дейін араластыр. 10 дозада бер. 1 ұнтақтан күніне 3 рет.
3. 0,03 этилморфин гидрохлоридінің және 0,05 димедролдың 10 ұнтағын жазыңыз. Ішке қабылдау үшін, 1 ұнтақтан күніне 4 рет.
4. 0,01 эриниттің 50таблеткасы. Ішке 1 таблеткадан күніне 2 рет.
5. 0,001 дексаметазонның 50 таблеткасы. Ішке 1 таблеткадан күніне 3 рет.
6. 0,05 диазолиннің 20 драже сі. Ішке 1 драженен тамақтан соң күніне 2 рет.
7. 0,15 рифампициннің 40 ұнтағы желатинді капсулаларда. Ішке 2 капсуладан тамақ алдында күніне 2 рет.

Жұмсақ дәрілік түрлер

1. Құрамында 5% левомицетині бар бар 50,0 пастаны ашық түрде жазыңыз.
Дәкеге жағып, зақымдалған жер үшін.
2. Эритромициннің официнальды жағар майы 10,0. Көз жағар майы.
3. Құрамында 20% натрий сульфацилі бар 1:9 қатынасындағы ланолин және вазелиндегі 10,0 жағар май. Көз жағар май.
4. 0,5 левомицетині бар 20 тік ішекті суппозиторийді ашық түрде жазыңыз. 1 суппозиторийден күніне 1 рет қолдану.
5. «Анузолдың 10 официнальды суппозиториін жазыңыз. 1 суппозиторийден күніне 2 рет.
6. 50,0 жай қорғасын пластырын жазыңыз. Жеңіл түрде жылытып, дәкеге жағып, терінің зақымдалған жеріне жағу үшін.

Сұйық дәрілік түрлер

Рецепт түрінде жазу:

1.10% бриллиант жасылының 10 мл спиртті ерітіндісін. Терінің зақымдалған жеріне жағу үшін.
2.1:5000 500 мл фурациллин ерітіндісін. Жарақатты жуу үшін.

3.3% 150 мл натрий бромидінің ерітіндісін. Ішке 1 ас қасықтан тәулігіне 3 рет.
4.Майсана майының (Oleum Ricini) 30 мл-нен тұратын 200 мл эмульсия. Ішке үш қабылдауға.
5.0,5% гидрокортизон ацетатының 10 мл суспензиясы. Көз тамшылары 1-2 тамшыдан әр 4 сағат сайын.
6.6,0 жалынгүл шөбінен тұратын 180 мл тұнба. Ішке 1 ас қасықтан күніне 3 рет.
7.Итжидек тұндырмасы 10 мл. Ішке 10 тамшыдан күніне 2 рет.
8.Жалбыз тікен (Althaea) 20 мл сұйық экстрактысы. Ішке 20тамшыдан күніне 2 рет.
9.Адонизид 15 мл. Ішке 15 тамшыдан күніне 2-3 рет.
10.0,45 ақ мия шөбінен (Thermopsidis) 180 мл тұнбадан және 0,2 кодеин фосфатынан тұратын микстура. Ішке 1 ас қасықтан күніне 3 рет.
11.20% 2 мл камфора ерітіндісінің 10 ампуласы. Тері астына енгізу үшін 2 мл –ден тәулігіне 2 рет. Енгізер алдында ампуланы жылыту.
12.Әр құтыдағы 250 000 ӘБ бензилпенициллин натрий тұзының 40 құтысы. Тәулігіне 6 рет бұлшық етке енгізу үшін, алдын-ала құтының құрамын 3 мл 0,5% новокаин ерітіндісінде еріту керек.
13.0,9% натрий хлоридының стерильды 500 мл ерітіндісі. Тері астына енгізу үшін.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер.

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login

4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст] : учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия вревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/
13. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6462/

5.7. Бақылау (сұрақтар,тесттер,тапсырмалар)

1. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
2. Дәрілік зат, дәрілік түрлер, препараттар туралы түсінік.
3. Рецепт, оның құрылымы, рецептуралық бланкілердің түрлері.
4. Рецептердің жазылу ережелері.
5. Рецептурада берілетін қысқартулар
6. Улы, күшті әсерлі, наркотикалық дәрілердің жіберу нормалары.
7. Жазылым түрлері: ампулада, құтыларда. Бір реттік дозаны есептеу.
8. Әртүрлі дәрілік түрлер. Жазылым түрлері.
9. Дәрілік зат, дәрілік түрлер, препараттар туралы түсінік.
10. Қатты дәрілік түрлер туралы түсінік, жіктелуі.
11. Жұмсақ дәрілік түрлер туралы түсінік, жіктелуі.
12. Сұйық дәрілік түрлер туралы түсінік, жіктелуі.
13. Шаншуға арналған дәрілік түрлер. Қойылатын талаптар.
14. Жазылым түрлері: ампулада, құтыларда. Бір реттік дозаны есептеу.
15. Әртүрлі дәрілік түрлер. Көз пленкалары, аэрозольдер. Жазылым түрлері.

Есепті шығару:

1. 1:5000 қатынасында фурациллин ерітіндісі дайындалды. Процент бойынша концентрациясын есептеңіз.
2. Ішке қабылдау үшін 180 мл 2% натрий бромидінің ерітіндісі жазылды. Бұл ерітіндіні дайындау үшін қанша натрий бромиді және су алу керек.

Қатты дәрілік түрлер

Вариант – 1

1. 0,05 кофеині бар ұнтақтан 10- ның бер. Белгіле: 1 ұнтақтан күніне 3 рет.

2. 0,25 левомицетиннің (ащы дәрі) 10 капсуласын жаз. Белгіле: 1 ұнтақтан 3 рет, капсуладан күніне.
3. 50,0 стрептоцид ұнтағы. Ауырған жерге себесіз.
4. 0,25 аспирин және 0,5 анальгин таблеткаларының 10-ын жаз. Белгіле: бас ауырғанда 1 таблеткадан.

Вариант – 2

1.0,01 эринит таблеткасынан 10-ын жаз. Белгіле: күніне 1 таб 2 рет.
2. 1 г ұнтақталған рауғаш тамырынан 20-ын жаз. Белгіле: түнге қарай 1 ұнтақ.
3. 0,015 викасолдың 20 таблеткасы. 1 таблетка күніне 2 рет белгілеу.
4. Құрамында 20,0 мырыш тотығы, 20,0 тальк крахмал бар ұнтақ. Сеппе түрінде белгілеу.
5. 0,2 балауыздаған қағаздағы ұнтақталынған камфораның 10 ұнтағы. 1 ұнтақтан күніне 2 рет белгілеу.

Жұмсақ дәрілік түрлер

Вариант – 1

1. Құрамында 5% цинк тотығы (Zinci oxydum) бар 20 г паста. Терінің зақымдалған аймағына таңертең және кешке.
2. 40 г 10% ихтиол жағылмасы (Unguentum Ichthyoli). Терінің зақымдалған аймағына түнге қарай.
3. Құрамында 0,25 левомицетині бар (Laevomycetinum) 10 суппозиториге жазу. Түнге қарай 1 суппозиториден.
4. Құрамында 5 гр анестезині (Anaesthesinum) бар 10 г тальк (Talcum) және крахмал (Amylum), жалпы көлемі 50 г пастаға. Терінің зақымдалған аймағына таңертең және кешке.

Вариант – 2

1. 0,05 индометациннен тұратын 10 официналды суппозиторийді жазып беріңіз. 1 суппозиторийден күніне 2 рет тік ішекке енгізуге.
2. Официналды 10 «Цефекон» суппозиторийлерін жазыңыз. 1 суппозиторийден күніне 2 рет тік ішекке енгізу.
3. Мөлшері 0,005 омнопоннан тұратын 10 ректалды суппозиторийді жазыңыз. 1 суппозиторийден күніне 2 рет тік ішекке.
4. Құрамында 0,04 г трихомонациді бар 10 вагиналды суппозиторийді жазыңыз. 1 суппозиторийден қынапқа күніне 2 рет енгізуге.

Сұйық дәрілік түрлер

Вариант – 1

1. Құрамында 200 мл 3% натрий бромиді және 10 мл шүйгіншөп тұндырмасы бар микстура. Ішке 1 ас қасықтан күніне 3 рет.
2. Құрамында 6,0 жалынгүл шөбінің тұнбасынан 100мл және 4,0 калий бромидтен тұратын микстура. 1 ас қасықтан күніне 3 рет.
3. 40 мл 10% камфораның спиртті ерітіндісін жазып, терінітазалауға тағайындаңыз.
4. 20 мл 0,125% эргокальциферолдың майлы ерітіндісін жазып беріңіз. Балаға күніне 2 тамшыдан ішуге тағайындаңыз.

Вариант – 2

1. Құрамында 6 мл сұйытылған тұз қышқылы және 4,0 пепсині бар 200 мл микстураны жаз. 1 ас қасықтан күніне 3 рет.
2. 500мл официнальды аммиак ерітіндісін жазып беріңіз. Хирургиялық бөлімшеге.
3.10 мл 0,1% нафтизин ерітіндісін жазып беріңіз Мұрынға 3 тамшыдан күніне 3 рет тамызуды белгілеңіз.
4. 10 мл 1% ментолдың майлы ерітіндісін мұрынға 3 тамшыдан күніне 2 рет тамызуға жазып беріңіз.

5.1. Тақырып №2. Жалпы фармакология. Дәрілік заттардың фармакокинетикасы, фармакодинамикасы. Фармакотерапия пәні. Дәрілік терапияның түрлері. Дәрілік заттардың мөлшері. Дәріге әсер ететін факторлар. Дәрілерді қайта қабылдағанда болатын әсерлер. Дәрілерді қиыстырып қабылдағанда болатын әсерлер. Дәрілік заттардың негізгі және жанама әсерлері, аллергиялық реакциялар, уытты әсерлер.

5.2. Сабақтың мақсаты: келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық – кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен білктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілік құралдардың фармакодинамикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- Дәрілік құралдардың фармакодинамикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары.

1. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
2. Дәрілік құралдардың фармакодинамикасы.
3. Дозаның түрлері: босағалық, орташа, жоғары терапевтикалық, бір реттік, соққы, тәуліктік курстық, уытты, өлім дозасы. Орташа терапевтикалық доза, терапевтикалық индекс, терапевтикалық әсердің кеңдігі.
4. Кумуляция, сенсибилизация, үйренгіштік, тахифилаксия, дәрілік тәуелділік.
5. Дәрілік құралдардың өзара әсерлесуі. Синергизм, потенцирлену, аддитивтілік. Антагонизм, антидотизм.
6. Дәрілік заттардың ағзаның қасиетімен, жасынан, жынысынан, генетикалық факторлардан тәуелділігі.
7. Дәрілердің фармакологиялық әсеріне биоритмдердің тигізетін ықпалы. Хронофармакология, анықтамасы.
8. Дәрілердің жағымсыз әсерлері: аллергиялық емес жанама әсерлер; препараттың дозасының артып кетуімен байланысты уытты әсерлер; аллергиялық типтегі әсерлер; ағзаның сезімталдылығының төмендеуімен пайда болатын әсерлер; таңдамалы және уытты әсерлердің пайда болуы (эмбриотоксикалық; теротогендік; фетотоксикалық; мутагендік; канцерогендік әсерлер); генетикалық факторлар (идиосинкразия және т.б.)
9. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
10. Дәрілік құралдардың фармакокинетикасы.
11. Дәрілерді ағзаға енгізудің жолдары.
12. Дәрілердің сіңірілуі: механизмі, сіңірілуге әсер ететін факторлары.
13. Дәрілік заттардың биотрансформациясы
14. Заттардың ағзада таралуы. Биологиялық кедергілер.
15. Биосіңімділік және биоэквиваленттілік.
16. Шығарылу жолдары.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст] : учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/

12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия вревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/
13. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6462/

5.7. Бақылау

1. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
2. Дәрілік құралдардың фармакодинамикасы. Дозаның түрлері
3. Дәрілік заттардың мөлшерлері?
4. Дәріге әсер ететін факторлар?
5. Дәрілік терапияның түрлері?
6. Дәрілерді қиыстырып қабылдағанда болатын әсерлер?
7. Дәрілік заттардың улы әсерлері?
8. Фармакологияның анықтамасы және міндеттері.
9. Дәрілік құралдардың фармакокинетикасы. Дәрілерді ағзаға енгізудің жолдары.
10. Дәрілердің сіңірілуі: механизмі, сіңірілуге әсер ететін факторлары.
11. Заттардың ағзада таралуы. Биологиялық кедергілер.
12. Биосіңімділік және биоэквиваленттілік.
13. Дәрілік құралдардың фармакодинамикасы. Дозаның түрлері

5.1. Тақырып №2. Антисептикалық және дезинфекциялық дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты. Заманауи антисептикалық және дезинфекциялық заттар туралы білім алуға түсініктеме және мүмкіндік беру

5.3. Оқыту міндеттері.

Асептика және антисептика шаралардың біртұтас кешенін үйрету. Антисептикалық және дезинфекциялық заттар туралы білім беру

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Асептика және антисептика шаралардың біртұтас кешені ретінде.
2. Антисептикалық және дезинфекциялық заттардың жіктелуі.
3. Галогендер тобы, препараттары, қолданылуы, әсер ету механизмі.
4. Тотықтырғыштар. Препараттары. Әсер ету механизмі, қолданылуы.
5. Қышқылдар. Препараттары. Әсер ету механизмі, қолданылуы.
6. Альдегидтер және спирттер. Әсер ету механизмі, қолданылуы.
7. Фенол туындылары. Әсер ету механизмі, қолданылуы.
8. Ауыр металдардың тұздары. Әсер ету механизмі, қолданылуы
9. Нитрофуран туындылары: нитрофурал (фурацилин)
10. Бояғыштар: Алмаз жасыл, этакридин лактаты, метилен көк
11. Құрамында гуанидин бар: хлоргексидин,"Трилокс"
12. Детергенттер: микробқа қарсы және жуу қасиеттері
13. Қышқылдар мен сілтілер: бор қышқылы, аммиак ерітіндісі (аммиак). Антисептикалық белсенділік

Бағдарлама бойынша препараттар:

Хлорамин В, Пантоцид. Йод, сутегі асқын тотығы (пергидроль) және сутегі асқын тотығы ерітіндісі 27,3-31% (концентрлі), калий перманганаты, салицил қышқылы, бор қышқылы, Теймуров пастасы, метилен көгі, бриллиант жасылы, риванол (лактат), қайың шайыры, Вишневский бальзамы, Вилкинсон жақпасы, Ихтиол, Шостаковский бальзамы.

Рецепт түрінде жазу:

1. Препараттың антисептикалық әсері бар. Инфекцияланған жараларды емдеуде қолданылады.
2. Препарат антисептик ретінде ангинада, стоматитте, отитте шаюға және ерітінділері жараларды емдеуге арналған.
3. Пиодермияға 0,1-2% спирттік немесе сулы ерітіндісі түріндегі антисептикалық зат.
4. Теріге жағуға арналған сеппе (2-5%) және 1-10% жақпа майлар, пасталар, спирт ерітінділері түріндегі антисептикалық зат, қабынған буындар аймағын ысқылау, -қышу, себореяда теріні сүрту үшін қолданылады.
5. Қолды дезинфекциялауға (1-13% ерітінділері), жууға және жараларды өңдеуге (0,1-0,5% ерітінділері), суды залалсыздандыру үшін қолданылады.
6. Препарат жараларды емдеуге, операциялық алаңды дайындауға арналған микробқа қарсы препарат ретінде сыртқа қолданылады.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/

6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст] : учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия вревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/
13. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6462/

5.7. Бақылау

1. Антисептиктердің жіктелуі және қолданылуы?
2. Дезинфекциялық заттардың жіктелуі және қолданылуы?
3. Антисептиктер мен дезинфекциялық құралдарға қандай талаптар қойылады?
4. Нитрофуран туындылары. Хинолондар.

5.1. Тақырып №3. Антибиотиктер.

5.2. Сабақтың мақсаты. келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық – кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен білктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Антибиотиктер. Анықтамасы. Типі, спектрі, әсер ету механизмі. Химиялық құрылымы бойынша жіктелуі. Негізгі және резервті антибиотиктер туралы түсінік.

2. Пенициллин тобындағы антибиотиктер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі.
3. Цефалоспориндер. Әсер спектрі. Дәрілердің салыстырмалы сипаттамасы. Қолдануы, жанама әсерлер.
4. Басқа бета-лактамды антибиотиктер. Әсер спектрі. Дәрілердің салыстырмалы сипаттамасы. Қолдануы, жанама әсерлер.
5. Стафилококтарға қарсы антибиотиктер. Қолданылуы. Жанама әсері.
6. Антибиотиктердің жанама әсерлері және оны түзету жолдары
7. Антибиотиктерге тұрақтылықтың сұрақтары.
8. Макролидтер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
9. Тетрациклиндер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
10. Хлорамфеникол тобы. Жалпы сипаттамасы. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
11. Аминогликозидтер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
12. Полимиксиндер. Жалпы сипаттамасы. Жіктелуі, әсер ету механизмі.
13. Анзамициндер. Рифампицин. Әсер ету механизмі және спектрі. Қолданылуы. Жанама әсерлері.
14. Гликопептидті антибиотиктер. Әсер ету механизмі және спектрі. Қолданылуы. Жанама әсерлері.

Тақырып бойынша препараттар: бензилпенициллина новокаиновая соль, бициллин-1, бициллин-5, ампициллин, амоксициллин, карбенициллин, азлоциллин, амоксиклав, ко-амоксиклав, аугментин, цефалексин, цефуроксим, цефазолин, цефотаксим, цефтриаксон, цефепим, цефексин, цефоперазон, цефподоксим, имипенем с цилластатином, меропенем, дорипенем, эртапенем, тетрациклин, доксициклин, хлорамфеникол, стрептомицин, гентамицин, амикацин, канамицин, фосфомицин, спирамацин, колистиметат, рифампицин, линкомицин, клиндамицин, ванкомицин.

Рецепт түрінде жазу:

1. Стрептококкты ангинаны емдейтін биосинтетикалық пенициллин.
2. Мерезді емдейтін ұзақ әсерлі биосинтетикалық пенициллин.
3. β-лактамаза әсеріне тұрақты жартылай синтетикалық пенициллин.
4. Карбопенемдер тобынан антибиотик.
5. Пероральді және парентеральді енгізу үшін қолданылатын цефалоспоринді антибиотик.
6. Синтетикалық пенициллиндер тобынан антипсевдомональды антибиотик.
7. Антибиотик - аминогликозид туберкулезде тиімді препарат.
8. Псевдомембранозды колитке арналған гликопептидті антибиотик.
9. Тетрациклинді жақпа түрінде дайындау.
10. Анзамициндер тобынан туберкулезге қарсы антибиотик.
11. Сүйек инфекциясына қолданылатын дәрі.

Рецепт түрде жазу:

1. Антибиотик - аминогликозид туберкулезде тиімді препарат.
2. Псевдомембранозды колитке арналған гликопептидті антибиотик.
3. Тетрациклинді жақпа түрінде дайындау.
4. Анзамициндер тобынан туберкулезге қарсы антибиотик.
5. Сүйек инфекциясына қолданылатын дәрі.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.

2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст] : учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия вревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/
13. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6462/

5.7. **Бақылау:**

1. Антибиотиктер. Анықтамасы. Типі, спектрі, әсер ету механизмі. Химиялық құрылымы бойынша жіктелуі. Негізгі және резервті антибиотиктер туралы түсінік.
2. Пенициллин тобындағы антибиотиктер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі.
3. Цефалоспориндер. Әсер спектрі. Дәрілердің салыстырмалы сипаттамасы. Қолдануы, жанама әсерлер.
4. Басқа бета-лактамды антибиотиктер. Әсер спектрі. Дәрілердің салыстырмалы сипаттамасы. Қолдануы, жанама әсерлер.
5. Стафилококтарға қарсы антибиотиктер. Қолданылуы. Жанама әсері.
6. Антибиотиктердің жанама әсерлері және оны түзету жолдары
7. Антибиотиктерге тұрақтылықтың сұрақтары.
8. Макролидтер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
9. Тетрациклиндер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
10. Хлорамфеникол тобы. Жалпы сипаттамасы. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
11. Аминогликозидтер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Әсерінің спектрі. Жанама әсерлері.
12. Полимиксиндер. Жалпы сипаттамасы. Жіктелуі, әсер ету механизмі.
13. Анзамициндер. Рифампицин. Әсер ету механизмі және спектрі. Қолданылуы. Жанама әсерлері.
14. Гликопептидті антибиотиктер. Әсер ету механизмі және спектрі. Қолданылуы. Жанама әсерлері.

5.1. Тақырып №4. Химиялық құрылысы әртүрлі синтетикалық микробқа қарсы дәрілер. Сульфаниламидті препараттар. Нитрофуран туындылары. Хинолондар. Хиноксалин туындылары. Туберкулезге қарсы дәрілер. Мерезге қарсы дәрілер. Саңырауқұлақтарға қарсы дәрілер. Вирустарға қарсы дәрілер. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты. келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық – кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен білктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сульфаниламидті препараттар.
2. АІЖ-да жақсы сіңірілетін сульфаниламидтер.
3. АІЖ-да нашар сіңірілетін сульфаниламидтер.

4. Триметоприммен қиыстырылған сульфаниламидті препараттары.
5. Нитрофуран туындылары.
6. Хинолондар
7. Хиноксалин туындылары.
8. Туберкулезге қарсы дәрілер
1. Мерезге қарсы (сифилиске қарсы) дәрілер
2. Микоздар. Саңырауқұлаққа қарсы заттардың жіктелуі.
3. Патогендік саңырауқұлақтар тудыратын ауруларды емдеуге арналған зеңге қарсы препараттар.
4. Жүйелі микоздарда қолданатын дәрілер.
5. Шартты-патогенді микроорганизмдердің тудырған ауруларды едеуде қолданылатын препараттар.
6. Вирусқа қарсы препараттар. Жіктелуі.
7. Герпес вирусына қарсы препараттар. Дәрілік заттардың фармакологиялық сипаттамасы.
8. Тұмау вирусына қарсы препараттар. Дәрілік заттардың фармакологиялық сипаттамасы
9. Гепатит вирусына қарсы препараттар. Дәрілік заттардың фармакологиялық сипаттамасы.
10. Интерферондардың биологиялық маңызы, қасиеттері және қолданылуы
11. ЖИТС-ті емдеуге арналған препараттар.
12. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.8. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.

2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст] : учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Окулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия врevматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/
13. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в гастроэнтерологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6462/

5.9. **Бақылау:**

1. Сульфаниламидті препараттар.
2. АІЖ-да жақсы сіңірілетін сульфаниламидтер.
3. АІЖ-да нашар сіңірілетін сульфаниламидтер.
4. Триметоприммен қиыстырылған сульфаниламидті препараттары.
5. Нитрофуран туындылары.
6. Хинолондар
7. Хиноксалин туындылары.
1. Туберкулезге қарсы дәрілер
2. Мерезге қарсы (сифилиске қарсы) дәрілер
3. Микоздар. Саңырауқұлаққа қарсы заттардың жіктелуі.
4. Патогендік саңырауқұлақтар тудыратын ауруларды емдеуге арналған зеңге қарсы препараттар.
5. Жүйелі микоздарда қолданатын дәрілер.
6. Шартты-патогенді микроорганизмдердің тудырған ауруларды едеуде қолданылатын препараттар.
7. Вирусқа қарсы препараттар. Жіктелуі.
8. Герпес вирусына қарсы препараттар. Дәрілік заттардың фармакологиялық сипаттамасы.
9. Тұмау вирусына қарсы препараттар. Дәрілік заттардың фармакологиялық сипаттамасы
10. Гепатит вирусына қарсы препараттар. Дәрілік заттардың фармакологиялық сипаттамасы.
11. Интерферондардың биологиялық маңызы, қасиеттері және қолданылуы

12. ЖИТС-ті емдеуге арналған препараттар.
13. Қарапайымдыларға қарсы дәрілер

5.1. Тақырып №5. Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (холинергиялық дәрілер). Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер (адренергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер). Дофаминергиялық дәрілер. Наркозға арналған дәрілер. Этил спирті. Ұйықтататын дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты. Афферентті жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілік заттар туралы алған білімді бекітуге мүмкіндік беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білім беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілердің жіктелуі
2. Жүйке талшықтардың сезімталдығын төмендететін дәрілер
3. Жергілікті анестетиктер
4. Бырыстырғыш және бүркеуші дәрілер
5. Сіңіруші дәрілер
6. Жүйке талшықтардың сезімталдығын қуаттандыратын дәрілер
7. Тітіркендіргіш дәрілер
8. М-Н-холиномиметиктер: карбохолин, ацетилхолин.
9. Антихолинэстеразды дәрілер.
10. М-холиномиметиктер. Мускариннің уытты әсері уланудың емі.
11. М-холиноблокаторлар. Фармакологиялық эффектілері.
12. Н –холиномиметиктер.
13. М-холиноблокаторлар. Ганглиблокаторлар.
14. Миорелаксанттар. Жіктелуі, әсер ету механизмі.
15. Адренергиялық синапстардың құрылысы.
16. Адреномиметикалық дәрілер. Фармакологиялық эффектілері. Қолданылуы.
17. Адреноблокаторлық дәрілер.
18. Бета-адреномиметиктер. Фармакологиялық қасиеттері.
19. Симпатомиметиктер.Фармакологиялық касиеттері.
20. Адреноблокаторлар. Жіктелуі. Фармакологиялық сипаттамасы.
21. Аьфа-адреномиметиктер. Фармакологиялық сипаттамасы.
22. Симпатолитиктер және олардың фармакологиялық сипаттамасы.

Бағдарлама бойынша препараттар. ацетилхолин, неостигмина бромид, галантамин, физостигмина салицилат, армин, такрин, дипироксим, аллоксим, изонитрозин. тригексифенидил, атропина сульфат, платифиллин, ипратропия бромид, тиотропия бромид, пирензепин, тропикамид,

комбинированные препараты (ипратропия бромид и фенотерол и др.), цититон, лобелина гидрохлорид, бензогексоний, азаметония бромид, гигроний, тубокурарина хлорид, пипекурония бромид, атракурия безилат, рокурония бромид, суксаметония хлорид.
эпинефрин, норэпинефрин, фенилэфрин, оксиметазолин, ксилометазолин, клонидин, изопреналин, добутамин, сальбутамол, фенотерол, формотерол, салметерол, эфедрин, индакатерол, фентоламин, празозин, доксазозин, метопролол, атенолол, окспренолол, бисопролол, небиволол, карведилол, гуанетидин, резерпин.

Дозасын білу қажет препараттар:
Ацетилхолин, пилокарпин гидрохлориді, атропин сульфаты, цититон, бензогексоний.
эпинефрин, норэпинефрин, фенилэфрин, норэпинефрин, фенилэфрин, изадрин, эфедрина гидрохлорид, добутамин.

Рецепт түрінде жазу.
1. Глаукоманы емдеуге арналған М – холиномиметик.
2. Шылым шегуді азайтатын дәрі.
3. Ішек атониясында қолданатын М-холиномиметик.
4. Бронх демікпесінде қолданылатын таңдамалы әсерлі м-холиноблокатор
5. Таңдамалы әсер ететін асқазанның секреторлы қызметінің күшеюімен жүретін ауруларда қолдануға арналған м-холиноблокатор.
6. Офтальмологияда диагностикалық мақсатта қолдануға арналған препарат.
7. Полимиелит, миастения және миастениялық синдромда қолданылатын антихолинэстеразды препарат.
8. Орталық м-холиноблокатор.

Рецепт түрінде жазу:
1. Жүрек қызметін қуаттандыратын адреномиметик
2. Ішке қабылдайтын бейтікелей әсерлі адреномиметик.
3. ОЖЖ –не әсер етпейтін симпатолитиктер тобындағы дәрі
4. Бета адреномиметик – кардиотоникалық дәрі.
5. Ринитте қолданылатын альфа-адреномиметикалық дәрі.
6. Кадиоселективті бета-адреноблокатор.
7. Кадиоселективті емес бета-адреноблокатор.
8. Бета-адреномиметик.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.

2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст] : учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия вревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. **Бақылау:**

1. Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілердің жіктелуі
2. Жүйке талшықтардың сезімталдығын төмендететін дәрілер
3. Жергілікті анестетиктер
4. Бырыстырғыш және бүркеуші дәрілер
5. Сіңіруші дәрілер
6. Жүйке талшықтардың сезімталдығын қуаттандыратын дәрілер
7. Тітіркендіргіш дәрілер
8. Холинэстераза реактиваторларының жанама эффектілерімен қарсы көрсеткіштері қандай?
9. Холиноблокаторлардың жанама эффектілері қандай?

10. Холиномиметиктер және холинэстераза реактиваторларымен уланған кездегі симптомдары қандай?
11. «Адреномиметикалық дәрілерге» қандай препараттар жатады?
12. Адренорецепторлердің қандай түрлерін білесіз?
13. «Адреноблокторлық дәрілерге» қандай препараттар жатады?
14. Дофаминергиялық дәрілер.
15. Дәрілерді бір-бірімен қиыстырғанда пайда болуы мүмкін сыйымсыздықтар.
16. Адренергиялық синапстардың құрылысы.
17. Адреномиметикалық дәрілер. Фармакологиялық эффектілері. Қолданылуы.
18. Адреноблокаторлық дәрілер.
19. Бета-адреномиметиктер. Фармакологиялық қасиеттері.
20. Симпатомиметиктер.Фармакологиялық касиеттері.
21. Адреноблокаторлар. Жіктелуі. Фармакологиялық сипаттамасы.
22. Аьфа-адреномиметиктер. Фармакологиялық сипаттамасы.
23. Симпатолитиктер және олардың фармакологиялық сипаттамасы.

5.1. Тақырып №6. Орталық жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілер (Наркозға арналған дәрілер.Этил спирті. Ұйықтататын дәрілер. Эпилепсияға қарсы дәрілер. Паркинсонизмге қарсы дәрілер. Анальгетиктер. Наркотикалық анальгетиктер. Бейнаркотикалық анальгетиктер.

5.2. Сабақтың мақсаты. Орталық жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

Орталық жүйке жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Ингаляциялық наркозға арналған заттар
2. Ингаляциялық емес наркозға арналған заттар
3. Наркозға арналған заттарды жұптастырып қолдану.
4. Ұйықтататын дәрілердің жіктелуі
5. Бензодиазепин туындылары
6. Барбитураттар:
7. Жанама әсері
8. Әрбір топтың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық әсері. Қолданылуы.
9. Дәрілік заттардың фармакотерапиялық әсерлерінің ерекшеліктерін қарастыру.
10. Эпилепсия түріне қарай дәрілердің жіктелуі
11. Үлкен және психомоторлы ұстамаларда қолданылатын дәрілер
12. Кіші ұстамаларда қолданылатын дәрілер
13. Әр түрлі ұстамаларда қолданылатын дәрілер (көбінесе эпилепсияның аралас түрлерінде)
14. Фармакологиялық әсері
15. Қолданылуы, Жанама әсері

16. Тырысуға қарсы дәрілердің жіктелуі.
17. Әрбір топтың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық әсері. Қолданылуы.
18. Паркинсонизмге қарсы дәрілердің жіктелуі.
19. Дәрілік заттардың фармакотерапиялық әсерлерінің ерекшеліктерін қарастыру. Жанама әсері
20. Опий алкалоидтары.
21. Морфиннің синтетикалық алкалоидтары.
22. Наркотикалық анальгетиктердің антагонистері
23. Бейнаркотикалық анальгетиктер

Бағдарлама бойынша парепараттар:

1. Опий алкалоидтары: морфин, морфилонг, омнопон.
2. Морфиннің синтетикалық алкалоидтары: промедол, фентанил, суфентанил, пентазоцин (фортрал, лексир), буторфанол (бефорал, морадол), бупренорфин (норфин, темгезик), нальбуфин (нубаин), трамадол (трамол), пиритрамид (дипидолор), эстоцин, тилидин, просидол.
3. Наркотикалық анальгетиктердің антагонистері: налорфин, налоксон, налтрексон.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login

5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Окулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Ингаляциялық наркозға арналған заттар
2. Ингаляциялық емес наркозға арналған заттар
3. Наркозға арналған заттарды жұптастырып қолдану.
4. Ұйықтататын дәрілердің жіктелуі
5. Бензодиазепин туындылары
6. Барбитураттар:
7. Жанама әсері
8. Әрбір топтың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық әсері. Қолданылуы.
9. Дәрілік заттардың фармакотерапиялық әсерлерінің ерекшеліктерін қарастыру.
10. Эпилепсия түріне қарай дәрілердің жіктелуі
11. Үлкен және психомоторлы ұстамаларда қолданылатын дәрілер
12. Кіші ұстамаларда қолданылатын дәрілер
13. Әр түрлі ұстамаларда қолданылатын дәрілер (көбінесе эпилепсияның аралас түрлерінде)
14. Фармакологиялық әсері
15. Қолданылуы, Жанама әсері
16. Тырысуға қарсы дәрілердің жіктелуі.
17. Әрбір топтың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық әсері. Қолданылуы.
18. Паркинсонизмге қарсы дәрілердің жіктелуі.
19. Дәрілік заттардың фармакотерапиялық әсерлерінің ерекшеліктерін қарастыру. Жанама әсері

5.1. Тақырып №7. Нейролептиктер. Транквилизаторлар. Седативті дәрілер. Антидепрессанттар. Психостимуляторлар. Ноотропты дәрілер. Аналептиктер.

5.2. Сабақтың мақсаты: келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық – кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен білктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Нейролептиктер. Транквилизаторлар
1. Антипсихотикалық препараттар. Жіктелуі. Препараттардың фармакологиялық эффектілері.
2. Бензодиазепиндік рецепторларға әсер ететін дәрілер (транквилизаторлар). Жіктелуі. Препараттардың фармакологиялық эффектілері.
3. Седативті дәрілер. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
4. Маниакалды – депрессиялы жағдайда қолданылатын дәрілік құралдар.
5. Препараттардың жанама әсерлері.
6. Антидепресанттар. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
7. Психоқуаттандырғыш дәрілік құралдар. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
8. Ноотропты дәрілердің фармакологиялық эффектілері, қолдану көрсеткіштері және қолдануға қарама-қарсы көрсеткіштері..
9. Аналептиктер. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
10. Ноотропты дәрілер. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері.
11. Адаптогендер. Препараттары. Препараттардың жанама әсерлері.

Бағдарлама бойынша парепараттар: хлорпромазин, левомепромазин, трифлуоперазин, галоперидол, хлорпротиксен, сульпирид, клозапин, рисперидон, оланзапин, диазепам, феназепам, медазепам, буспирон, оксазепам, альпрозолам, флумазенил, дексмедетомидин, препараты валерианы, настойка пустырника. амитриптилин, пиразидол, флуоксетин, венлафаксин, пароксетин, сертралин, миртазепин, литий карбонаты, кофеин, мезокарб, бемитил, элеутерококк экстракты, женьшень тұндырмасы, пирацетам, гопантен қышқылы, глицин, бемегрид, кофеин-бензоат натрий, камфора, сульфокамфор қышқылы.

Аналептикалық дәрілер: Камфора, кордиамин, этимизол, бемегрид, кофеин.

Дозасын білу қажет препараттар:

Аминазин, галоперидол, диазепам, литий карбонаты, кордиамин, амитриптилин. Аминазин, галоперидол, диазепам, литий карбонаты, кордиамин, амитриптилин.

Рецепт түрінде жазу:
1. Ұзақ әсерлі нейролептик.
2. Үлкен дозада ұйықтататын әсерді көрсететін транквилизатор.
3. Экстрапирамидалық орталыққа аз әсер ететін нейролептиктер.
4. Бензадиазепиндік рецепторлардың бәсекелес антагонистері.
5. Күндізгі транквилизатор.
6. Седативті препарат – тұндырма.
7. Даму эффетісі тез антидепрессант.
8. Мидың зат алмасу үрдістері мен қанайналымына щң ықпал ететін нооторопты препарат.
9. Антидепрессант седативным эффектом.
10. Психостимулятор-аналептик, ксантиндер туындысы.
11. Адаптоген – тұндырма.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/

6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Нейролептиктер. Транквилизаторлар
2. Антипсихотикалық препараттар. Жіктелуі. Препараттардың фармакологиялық эффектілері.
3. Бензодиазепиндік рецепторларға әсер ететін дәрілер (транквилизаторлар). Жіктелуі. Препараттардың фармакологиялық эффектілері.
4. Седативті дәрілер. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық
5. эффектілері. Жанама әсерлері.
6. Маниакалды – депрессиялы жағдайда қолданылатын дәрілік құралдар.
7. Препараттардың жанама әсерлері.
8. Антидепресанттар. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
9. Психоқуаттандырғыш дәрілік құралдар. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
10. Ноотропты дәрілердің фармакологиялық эффектілері, қолдану көрсеткіштері және қолдануға қарама-қарсы көрсеткіштері..
11. Аналептиктер. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері. Жанама әсерлері.
12. Ноотропты дәрілер. Препараттардың жіктелуі. Әсер ету механизмі. Фармакологиялық эффектілері.
13. Адаптогендер. Препараттары. Препараттардың жанама әсерлері.

5.1. Тақырып №8. Жүрек гликозидтері. Антиаритмиялық дәрілер. Жүректің ишемиялық ауруында қолданылатын дәрілер. Миокард инфарктында қолданылатын дәрілер. Гипотензивті дәрілер. Атеросклерозға қарсы дәрілер. Несеп айдаушы дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты: Жүрек қан-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Жүрек гликозидтері;
2. Антиаритмиялық дәрілер:
3. Антиангинальды дәрілер;
4. Гипотензивті дәрілер.
5. Бейгликозидті (стероидты емес) кардиотоникалық дәрілер.
6. Жүректің ишемиялық ауруында қолданылатын дәрілер.
7. Наркотикалық анальгетиктер
8. Антиаритмиялық дәрілер.
9. Антикоагулянттар
10. Фибринолитикалық дәрілер
11. Вазопрессорлы дәрілер
12. Нитроглицериннің препараттары
13. Оксигенотерапия
14. Жүрек гликозидтері
15. В1-адреноблокаторлар
16. Плазма алмасстырушы және тұзды ерітінділер
17. Гипотензивті дәрілер
18. Атерогенді липопротеиндердің түзілуін тежейтін дәрілер
19. Катаболизмді және холистериннің шығарылуын тежейтін дәрілер
20. Тиазидті және тиазид тәрізді диуретиктер
21. Шумақты диуретиктер
22. Карбоангидраза ингибиторлары
23. Калий сақтаушы диуретиктер
24. Осмостық диуретиктер
25. Несеп конкреметтерін жоятын дәрілер
26. Подаграны емдеуге қолданылатын дәрілер

Бағдарлама бойынша парепараттар: хлорпромазин, левомепромазин, трифлуоперазин, галоперидол, хлорпротиксен, сульпирид, клозапин, рисперидон, оланзапин, диазепам, феназепам, медазепам, буспирон, оксазепам, альпрозолам, флумазенил, дексмедетомидин, препараты валерианы, настойка пустырника. амитриптилин, пиразидол, флуоксетин, венлафаксин,

пароксетин, сертралин, миртазепин, литий карбонаты, кофеин, мезокарб, бемитил, элеутерококк экстракты, женьшень тұндырмасы, пирацетам, гопантен қышқылы, глицин, бемегрид, кофеин-бензоат натрий, камфора, сульфокамфор қышқылы.

Аналептикалық дәрілер: Камфора, кордиамин, этимизол, бемегрид, кофеин.

Дозасын білу қажет препараттар:

Аминазин, галоперидол, диазепам, литий карбонаты, кордиамин, амитриптилин. Аминазин, галоперидол, диазепам, литий карбонаты, кордиамин, амитриптилин.

Рецепт түрінде жазу:

1. Ұзақ әсерлі нейролептик.
2. Үлкен дозада ұйықтататын әсерді көрсететін транквилизатор.
3. Экстрапирамидалық орталыққа аз әсер ететін нейролептиктер.
4. Бензадиазепиндік рецепторлардың бәсекелес антагонистері.
5. Күндізгі транквилизатор.
6. Седативті препарат – тұндырма.
7. Даму эффетісі тез антидепрессант.
8. Мидың зат алмасу үрдістері мен қанайналымына щң ықпал ететін нооторопты препарат.
9. Антидепрессант седативным эффектом.
10. Психостимулятор-аналептик, ксантиндер туындысы.
11. Адаптоген – тұндырма.

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил

3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М.: ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Окулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Жүрек гликозидтері;
2. Антиаритмиялық дәрілер:
3. Антиангинальды дәрілер;
4. Гипотензивті дәрілер.
5. Бейгликозидті (стероидты емес) кардиотоникалық дәрілер.
6. Жүректің ишемиялық ауруында қолданылатын дәрілер.
7. Наркотикалық анальгетиктер
8. Антиаритмиялық дәрілер.
9. Антикоагулянттар
10. Фибринолитикалық дәрілер
11. Вазопрессорлы дәрілер
12. Нитроглицериннің препараттары
13. Оксигенотерапия
14. Жүрек гликозидтері
15. В1-адреноблокаторлар
16. Плазма алмасстырушы және тұзды ерітінділер
17. Гипотензивті дәрілер
18. Атерогенді липопротеиндердің түзілуін тежейтін дәрілер
19. Катаболизмді және холистериннің шығарылуын тежейтін дәрілер
20. Тиазидті және тиазид тәрізді диуретиктер
21. Шумақты диуретиктер
22. Карбоангидраза ингибиторлары
23. Калий сақтаушы диуретиктер
24. Осмостық диуретиктер

25. Несеп конкреметтерін жоятын дәрілер
26. Подаграны емдеуге қолданылатын дәрілер

5.1. Тақырып №9. Тыныс алу стимуляторлары. Жөтелді басатын дәрілер. Қақырық түсіретін дәрілер. Бронхолитиктер. Өкпе ісінуінде қолданылатын дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты: Жүрек қан-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тыныс алу стимуляторлары
2. Жөтелді басатын дәрілер
3. Қақырық түсіретін дәрілер
4. Бронхолитиктер
5. Өкпе ісінуінде қолданылатын дәрілер

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.

5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Тыныс алу стимуляторлары
2. Жөтелді басатын дәрілер
3. Қақырық түсіретін дәрілер
4. Бронхолитиктер
5. Өкпе ісінуінде қолданылатын дәрілер

5.1. Тақырып №10. Тәбетке әсер ететін дәрілер. Құстыратын және құсыққа қарсы дәрілер. Асқазанның секреторлы қызметі бұзылуында қолданылатын дәрілер. Антацидті дәрілер. Асқазан тұз қышқылының секрециясын тежейтін дәрілер. Гастропротекторлар. Репаранттар. Ұйқы безі секрециясының бұзылуында қолданылатын дәрілер. Өт айдайтын дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты: Жүрек қан-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тәбетке әсер ететін дәрілер
2. Құстыратын және құсыққа қарсы дәрілер
3. Асқазан бездерінің секрециясы бұзылуында қолданылатын дәрілер
4. Асқазан безі секрециясының төмендеуінде қолданылатын дәрілер
5. Асқазан безі секрециясының жоғарылауында қолданылатын дәрілер
6. Антацидті дәрілер
7. Асқазан тұз қышқылының (HCl) секрециясын тежейтін дәрілер
8. Гастропротекторлар
9. Репаранттар
10. Ұйқы безінің секрециясы бұзылуында қолданылатын дәрілер
11. Ұйқы безінің секрециясы төмендететін дәрілер
12. Протеолитикалық ферменттердің ингибиторлары (антиферментті препараттар)
13. Өт айдайтын дәрілер
14. Өт түзілуін күшейтетін дәрілер
15. Өт бөлінуін жеңілдететін дәрілер
16. Холелитолитикалық дәрілер
17. Гепатопротекторлар
18. Іш жүргізетін дәрілер
19. Тоқ ішекке әсер ететін дәрілер

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З.А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В.Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М.: Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М.: ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Тәбетке әсер ететін дәрілер
2. Құстыратын және құсыққа қарсы дәрілер
3. Асқазан бездерінің секрециясы бұзылуында қолданылатын дәрілер
4. Асқазан безі секрециясының төмендеуінде қолданылатын дәрілер
5. Асқазан безі секрециясының жоғарылауында қолданылатын дәрілер
6. Антацидті дәрілер
7. Асқазан тұз қышқылының (HCl) секрециясын тежейтін дәрілер
8. Гастропротекторлар

9. Репаранттар
10. Ұйқы безінің секрециясы бұзылуында қолданылатын дәрілер
11. Ұйқы безінің секрециясы төмендететін дәрілер
12. Протеолитикалық ферменттердің ингибиторлары (антиферментті препараттар)
13. Өт айдайтын дәрілер
14. Өт түзілуін күшейтетін дәрілер
15. Өт бөлінуін жеңілдететін дәрілер
16. Холелитолитикалық дәрілер
17. Гепатопротекторлар
18. Іш жүргізетін дәрілер
19. Тоқ ішекке әсер ететін дәрілер

5.1. Тақырып №11. Қан жүйесіне әсер ететін дәрілер. Миометрияға әсер ететін дәрілер.
5.2. Сабақтың мақсаты: Жүрек қан-тамыр жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.
5.3. Оқыту міндеттері.
- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білім беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:
1. Эритропоезді күшейтетін дәрілер
2. Лейкопоезді күшейтетін дәрілер
3. Гемостаз жүйесіне әсер ететін дәрілер
4. Миометрияның жиырылу белсенділігін қуаттандыратын дәрілер
5. Тек миометрия тонусын жоғарылататын дәрілер
6. Миометрияның тонусы мен жиырылуын төмендететін дәрілер

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.
5.6. Әдебиеттер
Негізгі әдебиеттер:
1. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.

3. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
4. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
2. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
3. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
4. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
5. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

1. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
3. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
4. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
5. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
6. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
7. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
8. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
9. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
10. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
11. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
12. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Эритропоезді күшейтетін дәрілер
2. Лейкопоезді күшейтетін дәрілер
3. Гемостаз жүйесіне әсер ететін дәрілер

4. Миометрияның жиырылу белсенділігін қуаттандыратын дәрілер
5. Тек миометрия тонусын жоғарылататын дәрілер

5.1. Тақырып №12. Зат алмасу процесін реттейтін дәрілер. Гормондар.

5.2. Сабақтың мақсаты:

5.2. Сабақтың мақсаты: Зат алмасу процесін реттейтін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білім беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Зат алмасу процесін реттейтін дәрілер Лейкопоезді күшейтетін дәрілер
2. Гормондар.
3. Витаминдер

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

5. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
6. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
7. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
8. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

6. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
7. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
8. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
9. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
10. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

13. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
14. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
15. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
16. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
17. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
18. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
19. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
20. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
21. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
22. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
23. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
24. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Зат алмасу процесін реттейтін дәрілер Лейкопоезді күшейтетін дәрілер
2. Гормондар.
3. Витаминдер

5.1. Тақырып №13. Қабыну және аллергия процестеріне әсер ететін дәрілер.

5.2. Сабақтың мақсаты:

5.2. Сабақтың мақсаты: Қабыну және аллергия процестеріне әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білм беру;

- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Қабыну процестеріне әсер ететін дәрілер
2. Қабынуға қарсы стероидты емес дәрілік заттар
3. Қабынуға қарсы стероидты дәрілік заттар
4. Аллергия процестеріне әсер ететін дәрілер

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

9. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
10. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
11. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
12. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

11. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
12. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
13. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
14. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
15. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

25. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
26. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
27. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
28. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
29. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/

30. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
31. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Окулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
32. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
33. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
34. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
35. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
36. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Қабыну процестеріне әсер ететін дәрілер
2. Қабынуға қарсы стероидты емес дәрілік заттар
3. Қабынуға қарсы стероидты дәрілік заттар
4. Аллергия процестеріне әсер ететін дәрілер

5.1. Тақырып №14. Иммундық жүйеге әсер ететін дәрілер

5.2. Сабақтың мақсаты:

5.2. Сабақтың мақсаты: Иммундық жүйеге әсер ететін дәрілердің фармакокинетика және фармакодинамика ерекшеліктері, қолдану принциптері, жанама және токсикалық әсерлері туралы білім алуға мүмкіндік және түсініктеме беру.

5.3. Оқыту міндеттері.

- дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы және фармакологиялық әсер тудыратын мүшелер мен жүйелердің функцияларының өзгерістері туралы білім беру;
- дәрілік заттар мен биомолекулалар арасындағы біріншілік фармакологиялық реакцияны сараптауды үйрету;
- дәрілердің жалпы қасиеттері негізінде оларды қолдану мүмкіндігін үйрету;
- рецептерді толтырудың және рецептуралық жазбаларды құрудың жалпы ұстанымдарын және әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жазуды үйрету; дәрілік заттардың концентрациясы мен дозаларын есептеуді үйрету.

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Иммуностимуляторлар
2. Бактериядан алынған иммуностимуляторлар
3. Рекомбинанттар
4. Синтетикалық иммуностимуляторлар
5. Иммуноглобулиндер
6. Иммуносупрессорлар

5.5. Оқыту және оқыту әдістері: шағын топтарда жұмыс; ситуациялық есептерді шешу, семинарлар, TBL, CBL, SBL.

5.6. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

13. Калиева, Ш.С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш.С. Калиева., Н. А. Минакова. - Алматы: Эверо, 2016.
14. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш.С. Калиева, Н.А. Симохина. - Алматы: Эверо, 2016.
15. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. 1-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. – Шымкент: ЮКГФА, 2012.
16. Орманов, Н.Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова. - Шымкент: ОҚМФА, 2012.

Қосымша әдебиеттер

16. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы: Эверо, 2016.
17. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия в кардиологии [Текст]: учеб.-методическое пособие / Н. Ж. Орманов, М. К. Егизбаев, Л. Н. Орманова. - Шымкент: ЮКГФА, 2012.
18. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н.Ж. Орманов [ж/б]; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент: ОҚМФА, 2015.
19. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов, Г.Ж. Садырханова. 2013.
20. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.

Электронды ресурстар:

37. Асқорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
38. Клиническая фармакология [Электронный ресурс]: учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM): ил
39. Стикеева Р.К. Фармакология с основами фармакотерапии. 2014 https://aknurpress.kz/login
40. Abushakhmanova A. Essentials of pharmacotherapy of internal diseases». Training Manual. 2017. https://aknurpress.kz/login
41. Федюкович, Николай Иванович Фармакология [Текст]: учебник / Н.И. Федюкович, Э. Д. Рубан. - 10-е изд., доп. и перераб. - М.:Ростов-на-Дону: Феникс, 2013. - 700, [1] с. http://elib.kaznu.kz/
42. Гаевый, Михаил Дмитриевич Фармакология с рецептурой [Текст]: учебник / М. Д. Гаевый, Л. М. Гаевая. - 11-е изд., стер. - М. : ООО "Издательство "Кно Рус", 2016. http://elib.kaznu.kz/
43. Фармакотерапия сызба мен кестеде. Тыныс алу жүйесінің фармакотерапиясы : Оқулық. / З.А. Керимбаева, Н.Ж. Орманов, Л.Н. Орманова; ҚР денсаулық сақтау министрлігі, Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтика академиясы. - Шымкент: ОҚМФА, 2017. http://rmebrk.kz/
44. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалық фармакология. Том-1 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3134/
45. Орманов Н..Ж.,Фармакотерапия (дәрілермен науқастарды емдеу) клиникалықфармакология. Том-2 - Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/3135/
46. Калиева Ш.С., Минакова Н.А..Клиническая фармакология и рациональнаяфармакотерапия. Том 1 – Учебник. – Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/835/
47. Калиева Ш.С., Симохина Н.А.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия /Том 2 – Учебник / Калиева Ш.С., Симохина Н.А. / Алматы: издательство: «Эверо», 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/836/
48. Калиева Ш.С.Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия в ревматологии: учебник. Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/6463/

5.7. Бақылау:

1. Иммуностимуляторлар
2. Бактериядан алынған иммуностимуляторлар
3. Рекомбинанттар
4. Синтетикалық иммуностимуляторлар
5. **Иммуноглобулиндер**
6. **Иммуносупрессорлар**

Бағалау парағы (Тәжірибелік сабақ)

№	Бағалау критериилері	Деңгейі			
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағат-танарлық	Қанағат-танар-лықсыз
1	Фармакологияның анықтамасы және міндеттерін біледі. Дәрілердің фармакокинетикасы мен фармакодинамикасы туралы түсінікті меңгерген.	10	7,5		
2	Дәрілік құралдардың фармакокинетикасы: дәрілерді ағзаға енгізудің жолдарын біледі.	10	7,5		
3	Дәрілердің сіңірілуі: механизмі, сіңірілуге әсер ететін факторлары, биосіңімділікке, биоэквиваленттілікке анықтама бере алады.	10	7,5		
4	Дәрілік заттардың ағзада таралуын, гистогематикалық кедергілер туралы түсінікті біледі.	10	7,5		
5	Фармакодинамика сұрақтарын түсінеді және фармакодинамикалық параметр-лерге анықтама бере алады.	10	7,5		
6	Доза және оның түрлерін айта алады.	10	7,5		
7	Дәрілік құралдарды қайталап қабылдағанда пайда болатын әсерлерді айта алады және сипаттама бере алады.	10	7,5		
8	Дәрілердің әсерінің биоритмдерге тәуелділігін түсіндіре алады. Хронофармакология түсінігін меңгерген.	10	7,5		
9	Дәрілердің әсерінің ағзаның жағдайына (жасы, жынысы, жеке ерекшеліктері және т.б.) байланысты екендігін түсіндіре алады.	10	7,5		
10	Дәрілердің жанама әсерлерінің түрлерін біледі, түсіндіре алады.	10	7,5		

Бағалау парағы (Тәжірибелік сабақ)

№	Бағалау критериі	Деңгей			
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағат-танарлық	Қанағат-анарлықсыз
1	Фармакологияға ғылыми пән ретінде сипаттама береді. Фармакологияның негізгі бөлімдерін атайды	10	7,5	5	0
2	Терминдерге анықтама береді: дәрілік зат, дәрілік құрал, дәрілік препарат, дәрілік шикізат	10	7,5	5	0

3	Дәрілік заттарды мемлекеттік тізілімде тіркеу мақсатын түсіндіреді	10	7,5	5	0
4	Терминдерге анықтама береді: халықаралық патенттелмеген атау (INN), сауда атауы, патенттелген сауда атауы, дәрілік-генерик.	10	7,5	5	0
5	Дәрілік заттар атауларының пайда болу принциптерін түсіндіреді	10	7,5	5	0
6	Рецепт дегеніміз не? Рецепті құрайтын бөліктерді атайды.	10	7,5	5	0
7	Дәрілік түрлерге анықтама береді: "ұнтақ", "түйіршіктер", "драже", "таблеткалар", "капсулалар".	10	7,5	5	0
8	"Линимент", "Гель", "Мазь", "паста","суппозиторийлер", "Бұласыр" дәрілік түріне анықтама береді.	10	7,5	5	0
9	Сұйық дәрілік түрлерді тізімдейді және оларға анықтама береді	10	7,5	5	0
10	Дәрілік заттарды жазып беру ережесін регламенттейтін нормативтік құжаттарды біледі	10	7,5	5	0

Бағалау парағы (Тәжірибелік сабақ)

№	Бағалау критериі	Деңгей			
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз
1	Дәрілік заттардың классификациясы номенклатурасына бағыттала алады.	10	7,5	5	0
2	Дәрілік препараттардың фармакологиялық әсерлерін біледі.	10	7,5	5	0
3	Дәрілік препараттардың фармакодинамикасын біледі және схемалық түрде түсіндіре алады.	10	7,5	5	0
4	Дәрілік заттардың фармакокинетикасын біледі және схемалық түрде түсіндіре алады.	10	7,5	5	0
5	Дәрілердің әсер ету механизмдерін біледі және түсіндіре алады.	10	7,5	5	0
6	Фармакологиялық топтың дәрілерінің жанама әсерлерін біледі.	10	7,5	5	0
7	Препараттардың қолдану көрсеткіштерін біледі.	10	7,5	5	0
8	Препараттардың қолдануға қарама қарсы көрсеткіштерін біледі.	10	7,5	5	0
9	Препараттардың дозаларын біледі, есептей	10	7,5	5	0

	алады				
10	Препараттарға әр түрлі дәрілік түрлерге рецепт жаза алады.	10	7,5	5	0